

Єрмакова-Черченко Н.О. Шляхи реалізації військово-патріотичного виховання під час вивчення фізики / Н.О.Єрмакова-Черченко, Д.Гаркуша// Пошук молодих. Випуск 19: Збірник матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції [«STEM–освіта як напрям модернізації методик навчання природничо-математичних дисциплін у середніх і вищих навчальних закладах»], (Херсон, 18-19 квітня 2019 р.) / укладач В.Д.Шарко: ПП Вишемирський В.С., 2019. – С. 52-54

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ФІЗИКИ

Гаркуша Д., Єрмакова-Черченко Н.О.

Херсонський державний університет

Актуальність дослідження. Сучасний нестабільний економічний та політичний стан України потребує від кожного громадянина прояв чіткої думки та військово-патріотичного ставлення до проблем суспільства. Передумови військово-патріотичного виховання закладені у основних державних документах як Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття), Концепції громадянської освіти та виховання в Україні (2012), Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015), які спрямовані на становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу.

Виховання громадянина здатного відстоювати свої політичні права починається зі школи. Саме на військово-патріотичне виховання школярів спрямована дисципліна «Захист Вітчизни». Проте, тієї кількості годин, яка відводиться на розгляд даного предмету (1,5 години на тиждень) недостатньо. У зв'язку з цим стає актуальним питання військово-патріотичного виховання учнів старших класів під час вивчення інших дисциплін, зокрема фізики.

Проблема військово-патріотичного виховання була предметом дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких І. Бех, Г. Біленька, М. Жулинський, П. Ігнатенко, М. Павленко, В. Сухомлинський, О. Шеффер та ін. Високо оцінюючи досвід науковців вважаємо, що проблема військово-патріотичного виховання на уроках фізики залишається актуальною.

У зв'язку з цим мета статті полягає у висвітленні основних шляхів реалізації військово-патріотичного виховання учнів під час вивчення фізики на уроках та у позаурочний час.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання наступних завдань: зробити огляд наукової літератури з проблеми дослідження; виділити шляхи реалізації військово-патріотичного виховання школярів старшої школи під час навчання фізики та у позаурочний час.

Аналіз науково-методичної літератури засвідчив, що:

□ на сьогодні немає загально-визначеного наукового трактування сутності й змісту поняття «військово-патріотичне виховання»;

□ поняття «військово-патріотичне виховання» має теоретико-методичне та практичне значення;

□ проблема патріотизму розглядається різними дослідниками в різних історичних, соціально-економічних і політичних умовах, залежно від особистої

позиції, відношення до своєї Вітчизни, від використання різних сфер знань та інше. Майже повністю розкритий зміст даного поняття в монографії І.Е. Кравцова: «Патріотизм - це любов до своєї Вітчизни; до рідних місць («землі батьків»), до рідної мови, до культури і традицій, до продуктів праці свого народу, до прогресивного суспільного і державного устрою. Патріотизм - це відданість своїй Батьківщині, готовність захищати її незалежності» [1].

Аналіз методичної літератури засвідчив, військово-патріотичне виховання може бути реалізовано як на уроках фізики так і позаурочний час. Основними шляхами реалізації патріотичного виховання учнів під час вивчення фізики є:

□ ознайомлення учнів з історичними довідками про участь вчених-фізиків у військових діях, на фронті та ін.;

□ можливість використання фізичного обладнання та приладів у військовій справі;

□ розв'язування фізичних задач військового, політехнічного, історичного та екологічного змісту;

□ екскурсії на промислові об'єкти (у тому числі й віртуальні);

□ військово-патріотичні ігри з використанням фізичного обладнання у позаурочний час.

У ході дослідження нами були розроблені методичні рекомендації спрямовані на військово-патріотичне виховання на уроках фізики. Приклади навчальних матеріалів наведені нижче.

Так, під час вивчення у 7 класі теми «Динамометри. Вимірювання сили динамометрами» учням доцільно розповісти про види динамометрів: медичний та промисловий, а також сфери їх використання: медичний динамометр або силомір використовується у тренувальних залах українськими спортсменами та в реабілітаційних центрах медичних закладів; промисловий динамометр або тягомір використовується на випробувальних полігонах для військової та сільськогосподарської техніки/транспорту.

У процесі вивчення теми **«Сполучені сосуди. Манометри. Гідравлічні машини. Рідинні насоси»** учням 8 класу можна запропонувати додаткове домашнє завдання: підготувати доповідь про використання рідинних насосів у військовій справі.

Віртуальна екскурсія на Запорізький трансформаторний завод

Мета екскурсії: ознайомлення із роботою трансформаторного заводу, переліком професій; розвивати вміння та навички пояснювати фізичні

закони, які використовуються на підприємствах; виховання національно-патріотичних почуттів на історичних прикладах.

Завдання екскурсії:

- вивчити історичні передумови створення даного підприємства та його засновників, шлях розвитку підприємства, удосконалення технічних характеристик підприємства гучні імена даного підприємства, молоді перспективні імена підприємства.

- розглянути технологічний процес, використання фізичних законів, робота машин та механізмів в роботі підприємства, порівняння технологічних процесів подібних підприємств і вибір пріоритету регіонального підприємства.

- ознайомитися з основними професіями підприємства;

- на основі історичних довідок з'ясувати особливості роботи заводу у період німецької окупації.

Після проведення екскурсій учням необхідно оформити звіт про результати та обговорити їх у класі [2].

Узагальнюючи вищенаведене, вважаємо питання військово-патріотичного на національного виховання актуальним. У подальшій роботі заплановано розробка ігрових моментів військового характеру у позарочній роботі з фізики.

Література:

1. Кравцов И.Е. Пролетарский интернационализм, отечество и патриотизм / И.Е. Кравцов. Киев, 1965. - 154с.

2. Новак Л.Ф. Впровадження ідей національно-патріотичного виховання на уроках фізики [Електронний ресурс] / Новак Л.Ф. – Режим доступу до ресурсу: <http://gradum103.zp.ua/index.php/pedagogicheskaya-vystavka/30-spetsifika-uchebnykh-predmetov/409-novak-l-f-vprovadzhennya-idej-natsionalno-patriotichnogo-vikhovannya-na-urokakh-fiziki>.